

AZ ÉN FALUM

Nagyapámnak nyolc testvére volt, nagyanyámnak hét. De a tizenöt bizonytalan szám, nem állja ki a kritikai vizsgálódás próbáját. Három fiú elment a háborúba, és mire visszajöttek, már az ő gyerekeiket is beleszámolták a tizenötbe. Unokák, féltestvérek mellett a dédszüleim nevükre vettek törvénytelen gyerekeket is. A cselédeiket halálra zsigerelték, de ha meghaltak, a sajtájaik közé számították a gyerekeiket. Néhányukat „elvitték” az örültek házába, nekik halálhírüket keltették, de ha hazajöttek, visszakapták a nevüket. És mikor a történelem szertesztét szórta őket, és az egyik testvér benősült egy lelenctartó faluba. Ott is voltak gyerekek, a család őket is számon tartotta, mert ha nem is édesek, legalább félédesek.

$$15-3-1+1+4-1+3-2+3+4=15$$

De akárhányan voltak, gyűjteni nagyon szerettek, és nemcsak földet, hanem unokát, testvért, gyereket. Mindenből több volt nekik a kelleténél: teritőből, takaróból, párnahuzatból, dühből, örömből, lepedőből. Minden lakodalomra a szükségesnél többet főztek, hogyha „valaki” jön, egy édes vagy egy félédese, azt le tudják ültetni. No, de nevekből már nem jutott elég. A két legkisebb fogadott gyereket már Áldáskának és Cicának hívták.

Ez a tizenöt vagy akárhány testvér és a gyerekeik persze soha nem látták együtt egymást. Ki így számolt, ki úgy számolt, de valamivel mindenki *számolt*, akárhova mentek, csak gyűjtögették a holdakat, a testvéreket, a fényképeket, mindig sopánkodva, hogy se idejük, se pénzük egymásra. De *hagyni* mindenki szeretett a többiekre, legalább valami kis „szállást”, hát ha valaki rászorul, és nincs hova mennie. Furfangosan túljárva Széchenyin, az ősiség tilalmán, a méltatlanoknak is juttatva ingyen fedelet. A végrendelet volt az utolsó, a *mindenkinek* szóló családi levél.

Hát ezért öröklök én innen-onnan tőlük mindenféle dirib-darabkákat.

Téliésített nyaralót Kecskemét mellett, egy elbirtokoltnak hitt szőlőt, amit a régi tulajdonosok azért visszaperelnek, egy vállalati telket, ami anynyi huzavonán át egy kisvárosra szállt, aztán magánkézbe került, nyári konyhákat, zárt kerteket, fusnikat, fészereket, pincéket – persze nem egyedül, hanem harmincad- vagy negyvenedmagammal. Aki tudja, *bírja*. Mert szerezni igazából csak falun lehet, ahol már egy kínos, hosszú per alatt elbari-

kádozhatod magad. Persze, a tizenöt testvér mindig a majdnem értéktelen földeket adja be a „közösbe”, azokat a házakat, ahol csak meghúzódni lehet, élni nem.

Dirib-darabkák. Holdacskák, napocskák, házacsok, gyümölcsösök. Egy elmocsarasodott tó három hétvégi telekkel. Egy tönkrement gyümölcsültetvényhez tartozó kaszáló. Minek a kaszáló az almalevekhez, kérdezgetem. De nem tudja senki. Az ilyen huzavonák, hagyatéki nyavalygások, dirib-darabolások aztán évekig folynak. Átvenni a leveleket postán, tanúkat keríteni, lemondani, aláírni, ajánlva visszaküldeni. A törvény semmilyen azonnali megoldást nem tesz lehetővé, már a tizenöt testvért is nehéz lett volna megtalálni, nemhogy a dirib-darabkákra szakadt gyerekeiket. De épp ez a *cél*: amíg tart az ilyen téliesített-nyáriasított, félig-megvett, el- vagy visszabirtokolt, félig-meddig alapincézett sufnik tulajdonvitája, az húzódik meg rajta, aki tud róla.

De én jobb szívvel lemondok egy kitüntetésről, egy konferenciáról, mint egy dunántúli város szabad strandján kialakított nyaraló, egy présház, egy horgásztanya, egy barackos vagy ama nevezetes kaszáló negyvennyolcad részéről. De sokáig nem kerestem fel ezeket az ölembe hullott menedékhelyeket. Nem akartam megismerkedni akárhányadik Pista akárhányadik lányával, hogy osztozzak vele, ki mikor jár összeszedni a lehullott szilvákat, és ki festeti majd ki a zsalugáterekeket.

Aztán egyszer csak mégis.

Álmos nevű falu, közel Pesthez.

Tizenötödik nagy-nagynéném, Cica hagyatéka, egy vitatott házrész nagy kerttel. Ő az élettársától örökölte, de a végrendeletet azóta is perli egy külföldre szakadt unokaöcs. Ha nem volna az egész ilyen zavaros, akkor Cica nyilván ráhagyta volna az Angliában élő gyerekeire. No, de a ház és a föld nem olyan vagyontárgy, mint egy festmény vagy egy autó vagy egy hűtőszekrény. Inkább olyan, mint egy nő vagy egy férfi. Odamész és megnézed.

Elszeretheted.

Álmos nem igazi falu, csak egy szeglet, amit pár éve a szomszéd nagyközséghez csatoltak. Még csak utcasornak sem mondható, a módosabb házzal szemben lebontották a zsellérházakat, aztán a hatvanas években kiosztották háztájinak a szomszéd bánya munkásainak. Azóta valaki ezeket a sufnikat megvette és ledózerolta.

Tisztázatlan, mondja a fiú, aki rám köszön Cica néni kertjében.

Itt minden csak oda-vissza van. Fű alatt.

Végigmérem. Stramm, hirtelenszőke fiú. Melegítőben, atlétában szorgoskodik, épp nagy-nagynéném régi, paprikapiros foteljeit próbálja felhasogatni.

Bemutatkozom. Fura módon nem jön zavarba, sőt, már-már örömmel készsügeskedik: hogyan, hogyan, csak jöjjenek beljebb, mindent megmutat.

Fogalmam sincs, ki ez a fiú, és azt sem értem, mit akar megmutatni, hiszen nálam a kulcs. De *hány* kulcs van? És hány rokonfiú? Körbepislogok a vidáman rendetlen udvaron. Utoljára Cica néni városi lakásában láttam ezeket a piros fotelokat. Most nagyon illetlenek a levegőbe döfködő, csupasz lábaikkal.

Stószba pakolt hálóingek, napfényben hunyorgó levesestálak. Malter a zsákban, mész a dézsában. Első percben nem is értem, miért aggatta ki ez a fiú nagy-nagynéném használható lepedőit a diófára. Pedig rájöhetnék. Meszel, szellőztet, stramm gyerek. Talán ő a külföldi rokon, aki visszajött akadékoskodni Kaliforniából.

Leteszem a táskám, és próbálok nyugodt maradni. Ki kérte meg, hogy itt rendezkedjen? Nem jön zavarba, elmondja, hogy neki mindene a munka: ő aztán nem hagyja lerohadni a házat, jövő hónaptól majd kecskéket is tart.

Izgó-mozgó fajta, hogy nem lóthat-futhat, a felsőtestét himbálja. Ideoda csapkodó karjával úgy néz ki, mint valami kacsa egy régi mesefilmben.

No-de-hogy-hívnak?

Sanyi vagyok, mondja. De nem lenne jó egy teát meginni?, kérdezi. Mintha nem tudná eldönteni, mi az okosabb, ha magáz vagy letegez. Kicsit bizonytalan, de cseppet sem ellenséges.

A tornác sarkán bűzös kivertkutya-szagú, bűzös ruhacsomó. Sanyi elmeséli, hogy a „hölgy”, Cica néni halála után egy hajléktalan költözött be, nem volt sima halála, a szegény összeokádott mindent, a mentősök is csak maszkban mertek bemenni. Tudom, hogy csak ijesztgetni akar, de azért elfogadom a tornácra a porceláncsészét.

De ha Sanyi igazi falusi gyerek lenne, eszébe se jutna cickafarokból vagy effélékből főzött teát főzni. Talán valami ismeretlen rokon, talán a szomszédok pesti akárcijje, de most már mit számít, hiszen birtokon belül van. Álmos gyönyörű falu a szedett-vedett kerítéseivel, az utcára könyöklő barackfáival, az üres házaival, az omlatag dombjaival. Ha továbbra is ilyen kint tartóan pakolászik, ő lehet a falu új földesura.

Rákérdezek, mióta lakik itt, megvan-e még a szőlő, és idehozta-e már a kecskéket.

Szőlő? Ugyan! Sanyi elneveti magát.

Mikor csodapad is van itt, meg hóforrás és különleges földszugárzás! Az élet megy tovább, az öregek kihalnak, hamarosan szabad lesz szegény Erzsike néni házrészre is, ha odaköltözöm, közel leszek a hóforráshoz, és én is megértem. Persze, ez a hóforrás ma még láthatatlan, egyelőre csak a fák gyökereit melegíti.

Szem nem látja, csak a szív érzi.

És te hogy kerültél ide, neked mi közöd az egészhez, kérdezem.

Sanyi vidáman hablatyol tovább: mesél Cica néni keresztfiáról-keresztlányáról, a kórházban töltött utolsó napjairól, az ilyen-olyan nyavalyáiról, az elviselhetetlen fájdalmakról, amiket csak az itteni, az álmosi földszugárzás gyógyított, de már tudom, semmi köze nincs a „tizenöt” testvérhez. Egyetlen konkrét név sem merül fel az emlékeiben.

Nem rokon, csak egy túlmozgásos, melegítő honfoglaló.

De ha már itt vagyok, átsétálunk a szomszédba, Erzsike nénihez.

És Sanyi itt is úgy viselkedik, mint egy fogadott gyerek. *Sanyika-ügy-Sanyika-ügy-még-csak-az-kell-hogy-beleláss-a-fejed-lágyába*. A sáros ujjú Erzsike keveri a szólásokat, de azért boldogon dohog, elégedetten kotkodácsol, megveregeti Sanyi karját, és örül nekem is. Hiszen Sanyival a következő nyarat tervezzük.

Majd termálfürdő is lesz, ígéri Sanyi, mellé meddőségi klinika, nemzetközi gyógyüdülő, pihenőközpont, holisztikus center. Itt van alattunk Közép-Európa legnagyobb édesvíz-készlete. Legalábbis a jelentős része, hunyorog Sanyi, és belekortyol Erzsike néni málnaszörpjébe.

Én is megkóstolom, de nekem túl édes.

Belepszegni magad más emberek fülébe, *feje lágyába*, a szívébe, tervezni, ígérgetni, beszélni-beszélni, egészen addig, míg megörökölheted az életüket. Aztán csak várni, nyugodtan, türelemmel, míg ezek a házhelyek, szőlők, öreg gyümölcsösök egyre többet érnek.

Ha-korán-kelsz-aranyat-érsz, mondja Erzsike néni az ujjait dörzsölve, miután újra végighallgatja az Árpád-kori altemplom köré épült hóforrásközpont és meddőségi centrum tervét. De Sanyi most már ficsereg, mint aki megrészegült a málnaszörptől. Még át kell mennünk a szomszédba Géza bácsihoz, alig várja, hogy engem ott is bemutasson, mert majd én fogok segíteni a régi keresztelőkápolnát azonosítani.

Ha szerencsénk lesz, rovásírásos köveket is találunk.

De Géza bácsi nem ereszt be minket, csak a kerítésén át társalog. Nem akar asszonyt látni, majd ráér, ha itt lesz az a rengeteg nő bőrrönddel, ha

felépül a meddősegi központ, addig akar nyugalmat, amíg az idegenek ide nem jönnek. Hát isten áldjon, Sanyikám, te is vigyázz magadra!

Sanyi bólint. Még tart tőlem, de közben szeretné is, hogy maradjak.

Ballagunk a házak között a csendes napsütésben, még egy néni, még egy bácsi, és már túloldalt, a hajdani uradalmi kertek között járunk. Szúrós málnabokrok, karvastagságú sarjak, elvadult liliomtövek között kereszük az Árpád-kori templom köveit, vagy legalább a csodakutat, amit mi még egyelőre nem érzünk, csak a fák... De itt nincsenek fák, csak reménytelen törmelékhalomok és a szélben ide-oda kapkodó gizzgázok.

Te, tudod, ki vagyok?, kérdezi reménykedve.

Mivel esélyem sem volna a bíróságon, és a házról úgyis lemondtam, hát tényleg érdekel. Nem tudom, mondom, én sajnos nem vagyok jövőbelátó. És persze az Árpád-kori templomra is kíváncsi vagyok, de a mindenhova ragadó gizzgázok között csak egy kis, vöröstéglás templom falait találjuk.

Téglavörös, jellegtelen. Kicsit emlékeztet a vidéki kórházak kápolnáira.

Ezt még a párttitkárok sem merték lerombolni, suttogja Sanyi büszke áhítattal. És hát hova máshova építettek volna száz éve kápolnát, ha nem az ősi, szent hely romjaira? Ahol a legerősebb és legtisztább a földsugárzás, ahol elmúlnak a fájdalmak. *Ahol-az-erővonalak-is-a-legtisztábbak.* És van még egy betemetett savanyúkút is, bök rá néhány kődarabra. Egy igazi savanyúkút sok halottat jelent, a sok halott meg dicső múltat, és az átszivárgó nedveknél, egy boldog falu emlékénel mi más táplálhatná jobban az élőket? A *mi* jövőnket? Először megsimítja a sziklákat, utána pedig megnyalja a mutatóujját. És egy pillanatra én is érzem a halottak ízét a nyelvem alatt.

Talán még a tizenöt halott testvért is.

No, de honnan jöttél, Sanyi? Mit csináltál? Hol tanultál eddig?

Megrázza magát. Nem számít, hidd el! Rengeteg barátom lesz, rengeteg testvérem, előbb-utóbb kifakad az erő a földből, felépül ez a falu, és mind ide járnak meggyógyulni. Jól érzik magukat, hálásak lesznek. És végül itt fognak felnőni a gyerekeik.

Meglátod, majd nagyon sokan leszünk.